

Motion till riksdagen 2021/22:4392

av **Maria Malmer Stenergard m.fl. (M)**

med anledning av skr. 2021/22:82 Riksrevisionens rapport om neddragningarna hos Migrationsverket 2017–2020

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen behöver se över och skärpa sin styrning och uppföljning av Migrationsverkets verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om uppföljning av Migrationsverkets tillämpning och efterlevnad av säkerhetsskyddsrelaterade regler och myndighetens egna styrdokument på området och tillkännager detta för regeringen.

Bakgrund

Migrationsverket har i takt med ett minskat mottagande av asylsökande och minskade anslag under 2016–2020 genomfört betydande neddragningar på verksamhet, personal, lokaler och tillgångar. I Riksrevisionens rapport framgår resultatet av granskningen av om denna omställning har styrts och genomförts på ett ändamålsenligt sätt.

Granskningen visar bl.a. att Migrationsverket inte har nått uppsatta mål under omställningen, att personalneddragningarna inte har genomförts ändamålsenligt, att avvecklingen av lokaler i huvudsak har fungerat, men att avvecklingen av tillgångar delvis har brutit.

Riksrevisionen lämnar tre rekommendationer till regeringen:

- Iakttta försiktighet med att initiera snabba besparingar i statlig verksamhet på basis av förväntade men osäkra effektiviseringar. Detta i syfte att minska risken för kompetensförlust, avbruten verksamhetsutveckling och försämrad produktivitet i samband med omställningar.

- Överväg att införa nya stödfunktioner för avveckling av statliga tillgångar.
- Säkerställ tydlig reglering och rutiner för myndigheternas avveckling av utrustning som kan innehålla sekretessbelagd eller integritetskänslig information.

Moderaterna berör nedan den första och sista av Riksrevisionens rekommendationer.

Iaktta försiktighet med att initiera snabba besparingar i statlig verksamhet på basis av förväntade men osäkra effektiviseringar

Regeringen instämmer förvisso i Riksrevisionens uppfattning att det är viktigt att vara försiktig med att initiera snabba besparingar i statlig verksamhet på basis av förväntade men osäkra effektiviseringar. Samtidigt menar regeringen att det är viktigt att den ställer krav på att verksamheter som finansieras med skattemedel bedrivs så ändamålsenligt och effektivt som möjligt och att anslagen anpassas till det. Moderaterna menar att kravställande inte står i motsatsförhållande till Riksrevisionens rekommendation.

Regeringen delar inte fullt ut Riksrevisionens slutsats att regeringen, under framför allt 2017–2018, var alltför optimistisk i sin budgetplanering. Vidare anser regeringen att bristen på måluppfyllelse inte huvudsakligen är en konsekvens av det minskade anslaget utan snarare förklaras av brister i kompetensförsörjningen och avsaknad av en tydlig strategi i myndighetens omställningsarbete. Samtidigt är det svårt att bortse från att omfattningen på neddragningen riskerade att påverka kompetensförsörjningen och genomförandet av de utvecklingsinsatser som antogs ge upphov till effektiviseringen. För som Riksrevisionen påpekar finns det en risk för en negativ spiral där besparingar ska kompensera produktivitetsökningar, men där produktivitetsökningarna fördröjs eller uteblir just på grund av besparingarna. Följden kan bli att besparingar på förvaltningsanslaget snarare leder till ökade kostnader på andra anslag, som potentiellt överstiger besparingarna.

Att Migrationsverket har ett ansvar för bristerna i omställningsarbetet framgår av Riksrevisionens rapport. Samtidigt menar Moderaterna att det framstår som att regeringen inte till fullo vill kännas vid sitt ansvar i sammanhanget.

Av Riksrevisionens rapport framgår att företrädare för både Regeringskansliet och Migrationsverket beskriver dialogen mellan regeringen och myndigheten om budget- och planeringsfrågor som god. Därmed torde det ha funnits förutsättningar för att i tid sätta in åtgärder som åtminstone minskat diskrepansen mellan målsättningar för produktivitet och budget och utfallet. Den goda dialogen och det faktum att det handlar om en av de senaste decenniernas största och snabbaste neddragningar i statsförvaltningen talar även för att regeringen haft goda möjligheter till insyn i och intresse av att säkerställa att omställningsprocessen hanterats ändamålsenligt. I denna riktning talar också regeringens egna uttalande i skrivelsen om att den kommer att *fortsätta* att följa myndighetens omställning och effektivisering med en tät dialog.

Eftersom Riksrevisionens samlade bedömning är att Migrationsverkets omställning inte till fullo har genomförts på ett ändamålsenligt sätt finns mot bakgrund av det som nämnts ovan anledning att ifrågasätta regeringens styrning och uppföljning av Migrationsverket. Det gör även den omständigheten att de i rapporten påtalade bristerna uppkommit samtidigt som regeringen, enligt skrivelsen, sedan 2016 i sin styrning av

Migrationsverket *fokuserat* på att förbättra den strategiska styrningen liksom ekonomistyrningen.

Även Statskontorets rapport Myndigheternas arbete med personer som ska återvända till sitt hemland – analys och förslag för att effektivisera verksamheten (2022:1) ger stöd för att det finns mer att önska i fråga om regeringens styrning och uppföljning av Migrationsverkets verksamhet. Moderaterna anser därför att regeringen behöver se över och skärpa sin styrning och uppföljning av Migrationsverkets verksamhet för att säkerställa att den bedrivs effektivt och ändamålsenligt och möjliggör för regeringen att sätta in åtgärder i tid.

Säkerställ tydlig reglering och rutiner för myndigheternas avveckling av utrustning som kan innehålla sekretessbelagd eller integritetskänslig information

Av Riksrevisionens rapport framgår att brister i Migrationsverkets interna styrning och kontroll medfört att det inte har gått att spåra vad som har hänt med lös egendom som it-utrustning och mobiltelefoner. Moderaterna instämmer i Riksrevisionens påpekande att det är en allvarlig brist i och med att utrustningen kan innehålla sekretessbelagd eller integritetskänslig information.

Regeringen anser att det inte finns behov av tydligare reglering och rutiner från regeringens sida för myndigheternas avveckling av utrustning som kan innehålla sekretessbelagd eller integritetskänslig information. I skrivelsen nämner regeringen säkerhetsskyddslagen, säkerhetsskyddsförordningen, förordningen om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid förhöjd beredskap samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om säkerhetsåtgärder i informationssystem för statliga myndigheter. Regeringen understryker särskilt vikten av att alla verksamhetsutövare följer säkerhetsskyddslagens och säkerhetsförordningens krav på hantering av säkerhetskänsliga uppgifter.

Det är välkommet att Migrationsverket sedan 2019 har skärpt kontrollrutinerna för it-utrustning. Samtidigt behöver dessa kontrollrutiner följas upp, så att de tillämpas och är utformade på ett sätt som säkerställer att syftet med dem uppfylls i praktiken. Med tanke på allvaret i den av Riksrevisionen påtalade bristen, den verksamhet som Migrationsverket ansvarar för och att Säkerhetspolisen bl.a. betonat att säkerhet behöver prioriteras högre på den strategiska politiska nivån, hos våra myndigheter och i näringslivet samt att inte minst säkerhetsskyddet behöver förbättras finns här all anledning för regeringen att agera. Det räcker inte att slå sig till ro med att peka på befintlig lagstiftning, utan regeringen behöver följa upp utvecklingen på Migrationsverket. En sådan uppföljning bör omfatta såväl myndighetens tillämpning av de regelverk som regeringen nämner i skrivelsen som myndighetens egna styrdokument rörande säkerhetsskydd och efterlevnaden av dessa.

Katarina Brännström (M)

Arin Karapet (M)

Ann-Sofie Alm (M)